

Inställda förhandlingar

Sammanfattning

I detta ärende behandlar utskottet en proposition med förslag till ändringar i rättegångsbalken och delgivningslagen som syftar till att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål vid tingsrätterna. Det rör sig om utvidgade möjligheter att döma till fängelse i den tilltalades utevaro, att meddela uppskov med huvudförhandling i mål där den tilltalade är anhållen eller häktad samt att använda förenklad delgivning i vissa fall.

Vidare innehåller propositionen förslag till ändringar i vissa forumregler. Regeringen föreslår, som ett led i pågående reformering av domstolsväsendet, att det genom förordning skall kunna bestämmas att ett ärende om företagsrekonstruktion, skuldsanering eller felparkering skall handläggas av en annan tingsrätt än den tingsrätt som enligt de nu gällande reglerna är behörig, om de båda tingsrätterna har sina domkretsar inom samma län.

Förutom två motioner som väckts i ärendet tar utskottet upp ett motionsyrkande som väckts i ett annat ärende liksom två motioner från den allmänna motionstiden.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar som syftar till att minska antalet inställda huvudförhandlingar. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

Såvitt gäller ändringarna i vissa forumregler föreslår utskottet att riksdagen avslår regeringens förslag.

I ärendet finns tre reservationer (s, m, v, kd).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Åtgärder mot inställda huvudförhandlingar.....	5
Bakgrund	5
Den tilltalades utelämnande, m.m.	5
Förenklad delgivning.....	7
Vitesbelopp för vittnen	8
Vissa forumregler	9
Reservationer.....	11
1. Tredskodom i brottmål (punkt 2) (m).....	11
2. Förenklad delgivning (punkt 3) (m, kd).....	11
3. Vissa forumregler (punkt 5) (s, v)	12
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	13
Propositionen.....	13
Följdmotioner	13
Motion väckt med anledning av regeringens skrivelse 2000/01:112	
Reformeringen av domstolsväsendet	13
Motioner från allmänna motionstiden.....	13
2. Regeringens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Den tilltalades utevaro, m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.

2. Tredskodom i brottmål

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ju930 yrkandena 7 och 8.

Reservation 1 (m)

3. Förenklad delgivning

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428) och avslår därmed motion 2000/01:Ju21 yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (m, kd)

4. Vitesbelopp för vittnen

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ju815.

5. Vissa forumregler

Riksdagen avslår regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
2. lag om ändring i skuldsaneringslagen (1994:334) och
3. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Ju20, 2000/01:Ju21 yrkande 3 och 2000/01:Ju24 yrkande 3.

Reservation 3 (s, v)

Stockholm den 3 maj 2001

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Reinfeldt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Reinfeldt (m), Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlov (kd), Ann-Marie Fagerström (s), Maud Ekendahl (m), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Anita Sidén (m) och Staffan Werme (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen uppdrog i regleringsbrev för budgetåret 1999 åt Domstolsverket att lämna förslag till åtgärder för att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål vid tingsrätterna. Mot bakgrund härav har en av Domstolsverket tillsatt arbetsgrupp utarbetat en promemoria med förslag till sådana åtgärder (regeringens dnr Ju2000/109).

Inom Domstolsverket har även vissa forumfrågor i allmän domstol setts över. Det arbetet har lagts till grund för en inom Justitiedepartementet upprättad promemoria (dnr Ju2000/250).

De båda promemoriorna, som remissbehandlats, ligger till grund för den av utskottet behandlade propositionen.

Lagrådets yttrande har inhämtats över förslagen och regeringen har följt Lagrådets synpunkter. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

I detta betänkande behandlar utskottet förutom propositionen de motioner som väckts med anledning av den, ett par motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden samt ett motionsyrkande som väckts med anledning av regeringens skrivelse Reformerings av domstolsväsendet – information och uppföljning av handlingsplanen (skr. 2000/01:112).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ett antal ändringar i rättegångsbalken och delgivningslagen (1970:428) som syftar till att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål vid tingsrätterna. Förslagen innebär i huvudsak följande. Kravet på utevaro vid ett tidigare tillfälle för att domstolen skall kunna döma till fängelse i högst tre månader i den tilltalades utevaro tas bort. Möjligheterna till uppskov med huvudförhandling i mål där den tilltalade är anhållen eller häktad föreslås mjukas upp för mer omfattande mål. Slutligen föreslås att tingsrätt skall kunna använda förenklad delgivning i de fall där den tilltalade i samband med föreläggande av ordningsbot eller utredning av ett brott som enligt 48 kap. 13 § rättegångsbalken kunnat beivras genom föreläggande av ordningsbot fått information om att sådan delgivning kan komma att användas i tingsrätten i händelse av att åtal väcks.

Vidare föreslår regeringen, som ett led i pågående reformering av domstolsväsendet, att det genom en förordning skall kunna bestämmas att ett ärende om företagsrekonstruktion, skuldsanering eller felparkering skall handläggas av en annan tingsrätt än den tingsrätt som enligt de nu gällande reglerna är behörig. En förutsättning skall dock vara att de båda tingsrätterna har sina domkretsar inom samma län.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

Utskottets överväganden

Åtgärder mot inställda huvudförhandlingar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i rättegångsbalken som syftar till att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål. Vidare avstyrker utskottet motionsyrkanden om att införa tredskodom i brottmål. Jämför reservation 1 (m).

Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om ändring i delgivningslagen. Jämför reservation 2 (m, kd).

Slutligen avstyrker utskottet bifall till en motion med förslag till höjda vitesbelopp för vittnen.

Bakgrund

Ungefär en fjärdedel av alla huvudförhandlingar i brottmål ställs in. Av de undersökningar som presenteras i regeringens proposition framgår att det totala antalet inställda förhandlingar förvisso minskat något under senare år. Andelen förhandlingar som ställs in samma dag som förhandlingen skulle ha hållits har emellertid ökat markant, liksom andelen förhandlingar som ställs in samma dag på grund av delgivningsproblem.

De inställda huvudförhandlingarna i brottmål leder till negativa konsekvenser i flera avseenden. Framför allt utgör de enligt utskottets mening en risk för rättssäkerheten; det är av flera skäl angeläget att handläggningen av brottmål inte drar ut på tiden. Den omständigheten att en förhandling ställs in innebär vidare effektivitetsförluster och stora kostnader för både samhället och enskilda.

Det är enligt utskottets mening mot denna bakgrund angeläget att överväga vilka åtgärder som är möjliga att vidta för att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål. Sådana åtgärder har under senare år också efterfrågats i ett antal motioner i riksdagen. Vid behandlingen av dessa har utskottet hänvisat till pågående beredningsarbete, vilket alltså den nu behandlade propositionen är resultatet av.

Den tilltalades utevaro, m.m.

Regeringsförslaget

Ett särskilt problem utgör det att den tilltalade – trots att denne delgivits kallelse – uteblir från en huvudförhandling i brottmål eller inställer sig genom

ombud då han förelagts att infinna sig personligen. Här finns dock vissa bestämmelser som innebär att förhandlingen inte måste ställas in. Rätten kan nämligen hålla förhandlingen och avgöra målet i den tilltalades utevaro. För detta krävs emellertid att saken ändå kan utredas tillfredsställande. Det skall inte heller finnas anledning att döma till andra påföljder än böter, fängelse i högst tre månader, villkorlig dom eller skyddstillsyn eller sådana påföljder i förening. Fängelse får bara ådömas om den tilltalade tidigare har uteblivit från ett rättegångstillfälle för huvudförhandling i målet.

Regeringen föreslår i propositionen att kravet på utevaro vid ett tidigare tillfälle, för att rätten skall få döma till fängelse i den tilltalades utevaro, skall tas bort. Det föreslås dock inte någon förändring av grundförutsättningarna för att avgöra ett mål trots att den tilltalade inte har infunnit sig till huvudförhandlingen.

Utskottet anser att förslaget ligger väl i linje med vilka åtgärder som bör vidtas för att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål vid tingsrätterna. Enligt utskottets mening uppfyller förslaget vidare de krav som man från rättssäkerhetssynpunkt måste uppställa för att kunna avgöra ett mål i den tilltalades utevaro. Detta innebär alltså att utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens förslag till ändringar i rättegångsbalken såvitt avser bestämmelserna om den tilltalades utevaro.

I propositionen föreslår regeringen även att möjligheterna till uppskov med huvudförhandling i mål där den tilltalade är anhållen eller häktad skall mjukas upp för mer omfattande mål. Utskottet föreslår att riksdagen bifaller den föreslagna lagändringen. Vidare ställer sig utskottet bakom de bedömningar regeringen gjort i fråga om häktning vid lindriga brott och uppdelning av handläggningen i brottmål.

Tredskodom i brottmål

I motion Ju930 (m) föreslås att det i tvistemål förekommande institutet tredskodom bör införas även i brottmål, om det inte finns anledning att döma till strängare påföljd än fängelse tre månader.

Den som inte inställer sig till en förhandling inför rätten eller underlåter att svara på vissa förelägganden från rätten kan i dispositiva tvistemål – dvs. i mål där förlikning är tillåten – råka ut för påföljden tredskodom. En tredskodom innebär i regel att den som uteblir eller låter bli att svara förlorar målet utan att rätten går in i någon närmare prövning av det berättigade i motpartens talan. En tredskodom kan inte överklagas till högre instans av den part mot vilken den har getts. Däremot kan den part mot vilken domen har getts – normalt svaranden – söka återvinning hos den tingsrätt som meddelat domen. Det måste göras inom en månad från den dag då domen meddelades. Om återvinning söks tar tingsrätten upp målet till handläggning igen.

Utskottet anser att ett förslag om att införa tredskodom i brottmål inger starka betänkligheter. Det finns enligt utskottets mening rättssäkerhetskrav som inte bör efterges, inte heller när målet avgörs i den tilltalades utevaro. Ett sådant krav är att utredningen i målet ger tillräckligt underlag för en ur rätts-

säkerhetssynpunkt godtagbar dom. En tredskodom förutsätter att någon prövning över huvud taget inte sker, vilket innebär att den tilltalade skulle dömas i enlighet med åklagarens gärningspåstående utan någon som helst prövning. Detta anser utskottet inte vara godtagbart. En liknande inställning har regeringen intagit i sina direktiv till rättegångsutredningen, som bl.a. har till uppgift att utreda frågor om möjligheterna att avgöra såväl tvistemål som brottmål på handlingarna i stället för efter huvudförhandling (dir. 1999:62). Regeringen anför i direktiven att en reform för brottmålsdelen enligt de principer som gäller för tredskodom i tvistemål inte ens bör övervägas, eftersom man inte kan låta en tilltalads passivitet inverka på prövningen av ansvarsfrågan. Närmare ansåg regeringen det, när direktiven skrevs år 1999, ligga till hands att utvidga möjligheterna att avgöra ett mål utan att den tilltalade inställer sig.

Enligt utskottets mening måste man också fråga sig i vilken mån tredskodomsinstitutet skulle leda till färre inställda brottmålsförhandlingar. Såsom det är utformat för tvistemål, och som motionärerna också anser att det bör vara utformat i brottmål, har den tilltalade en oinskränkt rätt att begära återvinning av domen. Det innebär att tingsrätten i många fall ändå måste ta upp målet till huvudförhandling, till skillnad från när domen meddelas i den tilltalades utevaro då denne måste överklaga till hovrätten.

Slutligen reser ett förslag om tredskodom i brottmål enligt utskottet ytterligare ett antal frågor som t.ex. i vilka situationer rätten skall välja att meddela tredskodom eller att döma i den tilltalades utevaro, med de olika rättsverkningar detta kan få för den dömda.

Sammantaget anser utskottet alltså att tredskodom inte bör införas i brottmål. I stället får de nuvarande – och de genom detta lagstiftningsärende föreslagna – bestämmelserna om att företa ett mål till avgörande i den tilltalades utevaro uppfylla å ena sidan kraven på de rättssäkerhetsgarantier som måste uppställas och å andra sidan kravet på att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål.

Motion Ju930 i här aktuell del avstyrks.

Förenklad delgivning

Förenklad delgivning innebär att delgivning kan ske genom att en myndighet sänder en handling med post till den sökta under hans senaste kända adress och minst en dag senare skickar ett meddelande om att handlingen har sänts. Den sökta anses delgiven när två veckor har förflutit från det att meddelandet skickades med post, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen före tvåveckorstidens utgång kommit fram till den söktes senaste kända adress.

När möjligheterna till förenklad delgivning infördes undantogs delgivning av handlingar som innebär att mål eller ärenden inleds i domstolarna. Härigenom undantogs i huvudsak ansökningar om stämning. Genom en lagändring den 1 juli 1995 blev det emellertid möjligt att genom förenklad delgivning delge svaranden motsvarande handlingar i mål som har överlämnats till tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd från den summariska processen

hos kronofogdemyndigheten, förutsatt att svaranden under handläggningen där fått information om att förenklad delgivning kan komma att användas efter överlämnandet.

Regeringen föreslår nu att motsvarande möjlighet skall införas när det gäller att delge en tilltalad stämningsansökan i brottmål, om han eller hon i samband med föreläggande av ordningsbot eller utredning av ett brott som får beivras genom sådant föreläggande har delgetts upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet.

I motion Ju21 (kd) yrkas avslag på propositionen i denna del, eftersom ett sådant förenklat delgivningsförfarande enligt motionärerna inte anses uppfylla kraven på rättssäkerhet. Vidare anser motionärerna att möjligheterna att införa privata stämningsmän i stället bör utredas för att öka antalet framgångsrika delgivningar.

Utskottet anser att förslaget om förenklad delgivning ligger väl inom ramen för de åtgärder som kan och bör vidtas för att minska antalet inställda huvudförhandlingar i brottmål. Några invändningar av rättssäkerhetskaraktär kan knappast riktas mot förslaget.

Utskottet anser alltså för sin del att förslaget om förenklad delgivning bör antas. Därmed föreslår utskottet att motion Ju21 i nu nämnda del avslås.

Vitesbelopp för vittnen

I motion Ju815 (s), från den allmänna motionstiden, krävs höjda vitesbelopp när ett vittne uteblir från domstolsförhandling som en åtgärd för att minska antalet inställda förhandlingar.

Enligt 36 kap. 7 § rättegångsbalken skall den som skall höras som vittne kallas vid vite. Om vittnet uteblir kan frågan uppkomma om att utdöma vite eller att hämta vederbörande till förhandlingen (20 § samma kapitel). Kallas vittnet på nytt skall rätten förelägga nytt vite.

Enligt 3 § lagen (1985:206) om viten skall vite fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Vitet skall fastställas till ett bestämt belopp.

Domstolen bestämmer vitesbeloppets storlek. Enligt vad utskottet inhämtat från bl.a. Stockholms tingsrätt kallas vittnen i dag vid vite om 2 000 kr. Kallas vittnet på nytt sätts vitet normalt högre än i den första kallelsen.

Enligt utskottets mening är bestämmelserna angående vite för vittnen ändamålsenligt utformade. Det finns enligt utskottets mening inte heller anledning att närmare ange vid vilka vitesbelopp vittnen bör kallas; det bör även fortsättningsvis vara domstolen som bestämmer storleken på beloppet.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion Ju815.

Vissa forumregler

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår förslaget om att regeringen skall ges möjlighet att föreskriva att ett ärende om företagsrekonstruktion, skuldsanering eller felparkering skall handläggas av en annan tingsrätt än den tingsrätt som enligt de nu gällande reglerna är behörig, om de båda tingsrätterna har sina domkretsar inom samma län. Jämför reservation 3 (s,v).

En näringsidkare som har betalningssvårigheter kan enligt lagen (1996:764) om *företagsrekonstruktion* få till stånd ett särskilt förfarande för att rekonstruera sin verksamhet. En ansökan får enligt 2 kap. 1 § den lagen göras av gäldenären eller av en borgenär. Behörig tingsrätt är den där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ingen tingsrätt är alltså undantagen från rätten och skyldigheten att pröva ansökan. Ärendet hos tingsrätten omfattar hela rekonstruktionsförfarandet. Det handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen).

Skuldsanering innebär att en fysisk person helt eller delvis befrias från de skulder som han eller hon har. Frågor om skuldsanering handläggs i första hand av kronofogdemyndighet. Myndigheten kan enligt 21 § skuldsaneringslagen (1994:334) överlämna ärendet till tingsrätten i den ort där gäldenären är bosatt. Enligt 29 § samma lag kan vissa beslut av myndigheten överklagas i domstol enligt ärendelagen.

Ärenden om överträdelser av det allmännas föreskrifter som rör parkering eller stannande av fordon handläggs enligt lagen (1976:206) om *felparkeringsavgift* i första hand av polismyndigheten. Den som ålagts att betala en avgift kan överklaga till den tingsrätt inom vars domkrets överträdelsen har ägt rum. Ärendet handläggs enligt ärendelagen.

Regeringen föreslår i propositionen att de nuvarande forumreglerna för de tre ärendetyperna skall behållas, men med det tillägget att regeringen skall kunna meddela föreskrifter om undantag. Genom förordning skall regeringen sålunda kunna föreskriva att ett ärende om företagsrekonstruktion, skuldsanering eller felparkeringsavgift skall handläggas av en annan tingsrätt än den tingsrätt som är behörig, om de båda tingsrätterna har sina domkretsar inom samma län.

I motionerna Ju20 (mp), Ju21 (kd) och Ju24 (m) yrkas avslag på propositionen i denna del. Motionärerna befarar såväl att de kansliorter som blivit resultatet av det pågående reformarbetet riskerar att bli uppsamlingsplats för enklare mål såsom de nu aktuella som att de mindre tingsrätterna kommer att få allt färre mål och till slut helt rationaliseras bort. Slutligen hänvisas till de högre kostnader som kan uppstå för parter och andra till följd av att ärendena koncentreras till en ort i länet.

För närvarande pågår en omfattande reformering av domstolsväsendet. Ett antal tingsrätter har lagts ned och tidigare självständiga tingsrätter utgör nu-

mera s.k. kansliorter till andra tingsrätter. Den nu föreslagna ordningen om en föreskriftsrätt för regeringen att besluta om handläggningen av vissa ärenden inger enligt utskottets mening mot denna bakgrund viss oro. Å ena sidan ligger det nära till hands att föreställa sig en ökad koncentration av, i det här fallet, ärenden till de större tingsrätterna, varigenom behovet av att bevara de mindre tingsrätterna ytterligare minskar. Å andra sidan finns det en risk för att de nu aktuella ärendena, som ofta är av relativt enkel beskaffenhet, kommer att läggas ut på de mindre kansliorterna som kan komma att bli uppsamlingsplats för mål och ärenden av enklare beskaffenhet. Det senare skulle enligt utskottets mening leda till en utarmning av de små tingsrätterna.

Ytterligare en omständighet som enligt utskottet inger betänkligheter är avsaknaden av medborgarperspektiv i den tilltänkta ordningen. Även om parters och andras ökade kostnader för resor enligt propositionen skall beaktas när man bestämmer vilken tingsrätt i länet som skall vara behörig att handlägga en viss typ av ärenden, är ökade kostnader en enligt utskottet sannolik effekt av förslaget.

Det nu aktuella förslaget utgör enligt utskottets mening i praktiken ytterligare en organisatorisk förändring. Enligt utskottets mening bör några ytterligare ändringar inte göras i forum- eller andra handläggningsregler, i vart fall inte förrän den pågående domstolsreformen avslutats och funnit sina former. Om regeringen därefter har för avsikt att återkomma med förslag av motsvarande innebörd som de nu aktuella bör man återigen överväga om detta skall ske genom reglering i lag eller genom förordning.

Sammantaget anser utskottet således att det finns så starka skäl som talar mot att införa förslaget om vissa forumändringar att riksdagen bör avslå propositionen i denna del. Därmed föreslår utskottet att riksdagen bifaller motion Ju20 samt motionerna Ju21 och Ju24 i nu aktuella delar.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Tredskodom i brottmål (punkt 2)

av Fredrik Reinfeldt (m), Maud Ekendahl (m), Jeppe Johnsson (m) och Anita Sidén (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager med anledning av motion 2000/01:Ju930 yrkandena 7 och 8 som sin mening för regeringen vad som anförs i reservation 1.

Ställningstagande

För att komma till rätta med inställda huvudförhandlingar kan det civilrättsliga systemet med tredskodom införas även i brottmål, om det inte finns anledning att döma till strängare påföljd än fängelse tre månader. I de fall där den åtalade inte infinner sig skall det vara möjligt för domstolen att tillämpa tredskodom och därmed avkunna dom i den tilltalades utvaro. Den tilltalade skall givetvis kunna söka återvinning inom viss angiven tid. Det torde sedan ligga i den dömdes intresse att inställa sig till en ny förhandling.

Det får ankomma på regeringen att utreda hur ett sådant tredskodomsinstitut kan utformas och därefter återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

2. Förenklad delgivning (punkt 3)

av Fredrik Reinfeldt (m), Ingemar Vänerlov (kd), Maud Ekendahl (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m) och Anita Sidén (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:
Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428) och ger regeringen till känna vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Ju21 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi har tidigare konsekvent motsatt oss användningen av förenklad delgivning, särskilt i brottmål. Enligt vår mening talar rättssäkerhetsskäl mot användandet av denna form av delgivning. Den omständigheten att förstatligandet av stämmningsmannafunktionen lett till att delgivning i dag inte sker på ett till-

fredsställande sätt får enligt vår mening inte motivera en utvidgad tillämpning av den förenklade delgivningen. I stället bör frågan om att införa privata stämmingsmän utredas. Det får ankomma på regeringen att tillsätta en sådan utredning och återkomma till riksdagen med förslag på en nyordning.

3. Vissa forumregler (punkt 5)

av Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ann-Marie Fagerström (s), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s) och Yvonne Oscarsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
2. lag om ändring i skuldsaneringslagen (1994:334) och
3. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Riksdagen avslår därmed motionerna 2000/01:Ju20, 2000/01:Ju21 yrkande 3 och 2000/01:Ju24 yrkande 3.

Ställningstagande

Enligt vår mening skulle en koncentration av handläggningen av de föreslagna ärendetyperna få flera positiva följder. Framför allt skulle förslaget kunna leda till en högre flexibilitet i handläggningen, inte minst genom att en tingsrätt kan sättas in för att hjälpa en annan, näraliggande tingsrätt. Detta kan vara särskilt värdefullt under en sådan reformperiod som för närvarande pågår inom domstolsväsendet. En flexibilitet är värdefull också när det gäller att möta sådana akuta anhopningar av ärenden som kan uppstå t.ex. till följd av att det på en viss ort sätts i system att överklaga en viss typ av myndighetsbeslut. En koncentrerad av de ärenden det nu gäller kan vidare under vissa förutsättningar bidra till att man kan rationalisera handläggningen och den kan därmed leda till att ärendena handläggs snabbare. Genom en koncentrerad av ärendena kan det i vissa fall också bli möjligt att i ökad utsträckning tillåta att arbetsuppgifter delegeras till domstolsbiträden.

Genom den föreslagna föreskriftsrätten skulle det enligt vår mening skapas en möjlighet att relativt enkelt tillgodose de krav som den praktiska verkligheten i domstolsarbetet i särskilda fall kan komma att ställa. Mot denna bakgrund anser vi att den av regeringen föreslagna möjligheten till undantag från vissa forumregler skall införas. Därmed avstyrker vi motion Ju20 samt motionerna Ju21 och Ju24 i nu aktuella delar.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2000/01:108 föreslår regeringen (Justitiedepartementet) att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i delgivningslagen (1970:428),
3. lag om ändring i lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,
4. lag om ändring i skuldsaneringslagen (1994:334),
5. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Följdmotioner

2000/01:Ju20 av Kia Andreasson m.fl. (mp):

Riksdagen avslår förslaget till nya forumregler.

2000/01:Ju21 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till förenklad delgivning.
2. Riksdagen begär att regeringen utreder frågan om införande av privata stämmingsmän.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till forumregler.

Motion väckt med anledning av regeringens skrivelse
2000/01:112 Reformeringen av domstolsväsendet

2000/01:Ju24 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om forumregler för ärenden om skuldsanering, företagsrekonstruktion och felparkering.

Motioner från allmänna motionstiden

2000/01:Ju815 av Lars Wegedal (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om höjning av vitesbeloppet när vittnen uteblir från domstolsförhandling.

2000/01:Ju930 av Gun Hellsvik m.fl. (m):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inställda huvudförhandlingar i brottmål.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om tredskodom.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

